

SUDIČKY U KOLÉBKY SKAUTINGU VI.

Celý život ve službách skautingu

Dnešní, poslední, povídání bude o autorovi skautských, vodáckých, táborečnických také však ekologických příruček. Je jím bratr Mirko Vosátka - Grizzly, letošní devadesátník, nestor českého skautingu a aktivní účastník jeho více než osmdesátileté historie.

Dnešní, poslední, povídání bude o autorovi skautských, vodáckých, táborečnických také však ekologických příruček. Je jím bratr Mirko Vosátka - Grizzly, letošní devadesátník, nestor českého skautingu a aktivní účastník jeho více než osmdesátileté historie.

Víme o něm, že svá chlapecká léta prožil v pátem pražském oddíle Jaroslava Nováka-Brafky. Prošel zde všemi funkcemi, až k zástupci vůdce. Pamatuje Pětku ještě jako „suchý“ oddíl. Byl svědkem „velkého třesku“, té mimořádné události, transmutace Pětky, kdy se počátkem třicátých let stal pěšácký (nebo také „klusácký“) oddíl oddílem vodních skautů.

Vliv Jaroslava Nováka, vyjímečného skautského vůdce, stejně jako častý a úzký kontakt s předními osobnostmi zakladatelské generace skautingu se natrvalo zapsal a promítl do Vosátkova výchovného působení a jeho pohledu na význam a poslání skautingu. Mirko Vosátka se vždycky vracel k jeho původním zdrojům, připomínal etické normy skautingu a přísně rozlišoval jeho formy, a prostředky od cílů. („... Ať už táboříme, hrajeme dobrodružné hry, spíme pod širokou oblohou a nebo sjždíme divoké řeky, konáme to proto, neboť dobře víme, jak tyto činnosti chutnají chlapcům, kteří v tu dobu pouze jen nejasně tuší, že by měli být pravdomluvní, čestní a čistí ve slovech i skutcích, a tedy nikoliv jen pro chuť těch všech praktik samotných.“ – M.V.)

Náčelník Svojsík určil, v polovině třicátých let, mladého bratra Vosátka, právě pro jeho značné praktické schopnosti, za „spojovacího důstojníka“ mezi Svazem skautů RČS a oddíly Legio Angelica. Příchodem Mirko Vosátka se v Legio Angelica začal uskutečňovat praktický skauting. Tyto původně ministrantské sbory se po téměř ročním seznamení jejich velkého propagátora a organizátora Patera Klementa se skautingem začaly přeměňovat v oddíly skautské. Působení bratra Vosátka v Legio Angelica mělo značný dopad na kvalitu jejich skautské práce. Také jeho přičiněním měly oddíly Legio Angelica tak vysoký kurs, který je díky některým jejich odchovancům působícím v současném skautingu patrný dodnes. Oddíly Legio Angelica byly duchovně jasně profilované a po skautské, myslím technické stránce, těžko nacházely ve své době konkurenta. Právě ono druhé měřítko – zálesáctví, táboření, primitivismus ale též obtížně postižitelný skautský duch jsou ty hodnoty, které do Legio Angelica přinesl ve velké míře Mirko Vosátka. Legio Angelica má zase velkou zásluhu na vstupu Mirko Vosátka na publicistickou scénu. Pater Klement vydával pro své svěřence časopis. Dal mu stejný název jaký mělo celé sdružení mladých ministrantů. Mirko Vosátka do časopisu Legio Angelica nejen přispíval, ale podílel se také na jeho výtvarné podobě. V roce 1937 vycházela v tomto časopisu jako příloha Vosátkova první příručka „Táboření“. O rok později, o velikonočních 1938, vyšla knížka samostatně a opět v péči Legio Angelica.

Své bohaté skautské zkušenosti dokázal Mirko Vosátka předávat také formou psaného slova. Již zmiňované „Táboření“, (mimořádně, první vydání příručky

s tematikou táboření od uvedení Svojsíkových „Základů“ v roce 1912 „Vodáci, Ahoj“ či jedinečné (a dlouho opravdu jediné) „Roverské listy“ byly skvělými profesory „skautské dálkové školy“. Jsem přesvědčen, že Vosátkovy knížky byly dobrými pomocníky a rádcí několika skautským generacím ve všech dobách dramatického vývoje českého skautingu.

Nikdy mi nevyjmí z paměti, co pro mne osobně bratr Vosátka vykonal tím, že napsal knihu „Skautský rok“. Je nejen plná nejrůznějších praktik, tak jak tomu konečně má u skautské příručky být. Je především vybavena věnováním hodným staré rytířské ctnosti, kterému se říkalo vděčnost. Tahle vlastnost (rychle mizející z našeho, bohužel i skautského života) vyznačující z každé stránky knihy mně na ni okouzlovala už jako malého kluka, aniž bych ji ovšem dokázal pojmenovat. Tušil jsem ji pouze. S přibývajícím věkem a zkušenostmi více a více oceňuji její význam a velikost. Bratr Vosátka totiž věnoval Skautský rok svému prvnímu vůdci Jaroslavu Novákov-Brafkovi jako výraz obdivu a úcty. Právě tohle věnování na mě tak silně zapůsobilo. To Vosátkovo rytířské poděkování, vděk a slib pokračování za to, co mu bylo dopřáno od svého vůdce dostat.

Důležitá byla pro mne rovněž kapitola pojednávající o historii našeho a světového skautingu. Úplně kardinální význam ovšem pak mělo kalendárium umístěné pár stránek za předmluvou. Čtenář se z něho dozvídal, co se kdy zajímavého a významného ve skautingu dělo a stalo.

Vosátkovu knihu Skautský rok jsem získal výměnou na žižkovském vrchu Vítkově v časných padesátých letech. Protihodnotu za ni jsem nabídl černou dýku Hitlerjugend. My, kluci od žižkovského nákladového nádraží jsme dobře věděli, kde podobné trofeje hledat. Byla v tom složitým labyrintu nádraží jedna ohrada, v níž se soustřeďovaly všechny možné součásti ukořistěných uni-

forem a vybavení wehrmachtu a dalších nacistických složek. Proniknout do téhle ohrady (do ráje dnešních sběratelů válečné výstroje) nebylo sice snadné, ale v hodnotovém žebříčku klukovské odvahy patřilo k těm lehčím. Byla rozhodně dosažitelnější než bohatá zahrada pana Řezníčka, o kterém se říkalo, že jí psy a ve dnech nouze i malé děti. Až v dospělém věku jsem se dozvěděl o oboru reklamy, který se nazývá autoinzerce. Jak funguje, to jsem ovšem poznal už v dětství. Pan Řezníček ji, zdá se, ovládal a využíval místně s předstihem poloviny století. V jeho zahradě zůstávala úroda vždycky hojná.

Výměna byla tedy provedena. Zatímco můj obchodní partner zkoušel hitlerčickou kudlu poslat do nejbližšího kmene kaštanu, já jsem horlivě převracel stránky získané knihy. Upoutávaly mě Jobertovy kresby a všelijaké nápady jak co v přírodě zaončit, aby se nám v ní žilo dobře, abychom v ní jen nepřežívali. Co chvíli jsem se zastavoval, abych chůzi poskakující písmenka knihy uklidnil. Potom jsem se vrátil na její začátek. Tam jsem našel to kalendárium. Pod posledním tiskárensky vysázeným letopočtem nesoucím číslice 1945 byl přibližně tento text: „Junák mohutní a sílí.“ Následoval rok 1949 s touto větou: „Junák likvidován komunistickým režimem“. Jenomže tohle už do té knihy vepsal někdo tužkou. Měl jsem sice už tehdy určité povědomí o vinicích nuceného konce mého vltáčství, ale takhle přesně a jasně je zatím nikdo nepojmenoval. To tužkou psané doplnění tragické historie českého skautingu v knize Mirko Vosátka, bylo tím nejdůležitějším sdělením, jaké člověk potřebuje dostat, aby začaly „padat hvězdy na Manitobu“, jednoduše, aby se cosi změnilo. Ta ručně dosázená informace způsobila, že jsem skauting začal brát vážněji. Tehdy, snad v roce 1954, cestou z Vítkova jsem se z vltčete stával skautem. A už jím neprestal být. Díky za to Mirko Vosátkovi a jeho neznámému spoluautorovi.

JZP

MIRKO VOSÁTKA GRIZZLY

„...Mám k vám však prosbu. Tvořte v první řadě sami. Zde máte kompas, jděte po cestě dál, zdokonalujte ji. Až vložíte do skautingu ducha svého národa, pak teprve skauting plně pochopíte. Moje chápání skautské ideje jsem si formuloval jako své životní credo těmito třemi hesly:
Buduj sebe! – Buduj lásku! – Buduj krásno!
Nebuďte šablonou, ale výtvarnou silou.
K tomu vám přeji ze srdce mnoho zdaru!

V Praze v prosinci 1934
Mirko Vosátka-Grizzly (Táboření)

